

O B S A H

ČÁST I.

strana

1. ÚVOD	11
2. SYSTÉMOVÝ PŘÍSTUP KE KONTROLE	13
2.1 Systémový přístup a systém	13
2.2 Kontrolní systém	13
2.3 Vnitřní a vnější kontrola	14
2.4 Kontrolní systém v ČSSR	16
3. KONTROLA PROVÁDĚNÁ SYSTÉMY NEZÁVISLÝMI NA ORGÁNECH STÁTNÍ MOCI A SPRÁVY A ORGÁNECH ODBORNÉHO ŘÍZENÍ SPOLEČENSKÝCH PROCESŮ	17
3.1 Systém stranické kontroly	17
3.2 Systém kontroly dobrovolných společenských organizací	18
3.2.1 Kontrola vykonávaná orgány Revolučního odborového hnutí	19
3.2.2 Kontrola vykonávaná Socialistickým svazem mládeže	21
3.3 Systém občanské kontroly	22
3.3.1 Kontrola vlastní činnosti /sebekontrola/	23
3.3.2 Kontrola jiných objektů občany a pracujícími	23
4. KONTROLA PROVÁDĚNÁ SYSTÉMY ORGÁNU STÁTNÍ MOCI A SPRÁVY A ORGÁNU ODBORNÉHO ŘÍZENÍ SPOLEČENSKÝCH PROCESŮ	26
4.1 Kontrolní systém orgánů státní moci	26
4.1.1 Federální shromáždění	27
4.1.2 Česká národní rada a Slovenská národní rada	28
4.1.3 Národní výbory	28
4.2 Kontrolní systém vlád	30
4.3 Systém vnější kontroly	33
4.3.1 Orgány lidové kontroly	33
4.3.1.1 Výbor lidové kontroly ČSSR	35
4.3.1.2 Výbory lidové kontroly ČSR a SSR	35
4.3.1.3 Výbory lidové kontroly národních výborů	37
4.3.1.4 Výbory lidové kontroly ve výrobních hospodářských jednotkách	37
4.3.1.5 Závodní komise lidové kontroly	38
4.3.2 Některé další odborné /průřezové/ orgány vlád	38
4.3.2.1 Plánovací komise	39
4.3.2.2 Komise pro vědeckotechnický a investiční rozvoj	39
4.3.2.3 Ministerstva financí	40
4.3.2.4 Ministerstva práce a sociálních věcí	41
4.3.2.5 Cenové úřady	42
4.3.2.6 Statistické úřady	42

4.3.2.7 Federální ministerstvo zahraničního obchodu	43
4.3.2.8 Státní banka Československá	43
4.3.3 Některé orgány národních výborů s vnější kontrolní působností	44
4.3.4 Specializované kontrolní orgány	44
4.3.4.1 Kontrola hospodaření materiálem a energií	45
4.3.4.2 Kontrola jakosti a úrovně výrobků	47
4.3.4.3 Kontrola zájmů spotřebitelů	48
4.3.4.4 Kontrola ochrany zdraví a bezpečnosti pracujících	49
4.3.4.5 Kontrola provozu staveb, strojů a zařízení	52
4.3.4.6 Kontrola ochrany přírodního prostředí	53
4.3.4.7 Kontrola péče o pracovníky a procesu výchovy	55
4.3.4.8 Kontrola zachovávání smluvní kázně, socialistické zákonnosti a pořádku	55
4.3.4.9 Další specializované kontrolní orgány	57
4.3.5 Vzájemná kontrola organizací	57
4.4 Systém vnitřní kontroly	63
4.4.1 Kontrola vykonávaná vyššími stupni řízení	64
4.4.1.1 Kontrola prováděná po linii odvětvového řízení	66
4.4.1.2 Kontrola prováděná po linii národních výborů	68
4.4.1.3 Kontrola prováděná v působnosti jiných orgánů	69
4.4.2 Systém vnitřní kontroly jednotlivých organizačních jednotek	69
4.4.2.1 Kontrola zabezpečovaná vedoucími orgánů a organizací	70
4.4.2.2 Kontrola zabezpečovaná vedoucími pracovníky	70
4.4.2.3 Kontrola zabezpečovaná odbornými útvary	71
4.4.2.4 Kontrola zabezpečovaná kontrolními útvary	72
4.4.3 Vzájemná kontrola prováděná organizačními útvary uvnitř organizační jednotky	73
ČÁST II.	
ÚVOD	77
1. VÝBĚR PRACOVNÍKŮ PRO KONTROLNÍ ČINNOST	78
2. PLÁNOVÁNÍ A KOORDINACE KONTROLNÍ ČINNOSTI	80
2.1 Plánování kontrolní činnosti	80
2.2 Koordinace kontrolní činnosti	83
3. PROJEKT KONTROLNÍ AKCE A VÝBĚR KONTROLOVANÝCH SKUTEČNOSTÍ A OBJEKTŮ	86
3.1 Projekt kontrolní akce	86
3.2 Výběr kontrolovaných skutečností a objektů z hlediska zobecňování výsledků kontrolní činnosti	86

	strana
3.2.1 Volba kontrolovaných skutečností a objektů	87
3.2.2 Postupy při volbě kontrolovaných skutečností a objektů	89
4. PŘÍPRAVA NA KONTROLNÍ AKCI	91
4.1 Vlastní příprava	91
4.2 Program kontrolní akce a další dokumenty	93
5. PROVÁDĚNÍ KONTROLNÍ ČINNOSTI	95
5.1 Kontrolní činnost na místě	95
5.2 Žádoucí stav jako kritérium porovnávání skutečnosti	100
5.3 Vymezení osobní odpovědnosti	102
5.4 Druhy odpovědnosti a jejich uplatňování	107
6. METODY A TECHNIKY KONTROLNÍ PRÁCE	111
6.1 Úvod	111
6.2 Základní metody kontroly	111
6.3 Další metody používané v kontrole	119
6.4 Techniky kontrolní práce	123
7. DOKUMENT O KONTROLE A VYSVĚTLIVKY ODPOVĚDNÝCH OSOB	130
7.1 Dokument /výsledný materiál/ o kontrole	130
7.2 Vysvětlivky odpovědných osob	133
7.3 Dokladování v kontrolní činnosti	134
7.4 Zpracování výsledků kontrolní činnosti	139
8. REALIZACE VÝSLEDKŮ KONTROLNÍ ČINNOSTI A JEJÍ FORMY	141
8.1 Charakteristika realizace	141
8.2 Hlavní nástroje zabezpečení realizace	143
8.3 Sledování plnění opatření k nápravě a jejich kontroly	148
9. OPRÁVNĚNÍ KONTROLNÍCH ORGÁNŮ A ORGÁNŮ PROVÁDĚJÍCÍCH KONTROLU A MOŽNOSTI JEJICH VYUŽITÍ	150
9.1 Úvod do problematiky	150
9.2 Možnosti využití základních oprávnění potřebných k zabezpečení realizace výsledků kontrolní činnosti	151
ČÁST III.	
1. PODSTATA A FUNKCE KONTROLY V ŘÍZENÍ PODNIKU	169
1.1 Celkové vymezení, kontrolní systém podniku obecně	169
1.2 Postavení kontroly ve vnitropodnikovém řízení	172
2. PODNIKOVÁ VNITŘNÍ KONTROLA /KONTROLA PO LINII ŘÍZENÍ /	185
2.1 Podstata a funkce podnikové vnitřní kontroly	185
2.2 Struktura podnikové vnitřní kontroly	186

	strana
2.2.1 Základní přístupy ke strukturování podniku	186
2.2.2 Struktura podnikové vnitřní kontroly	187
2.2.2.1 Podle předmětu kontroly	187
2.2.2.2 Podle subjektů vykonávajících kontrolu	189
2.2.2.3 Podle používaných metod /způsobů/ řízení	190
2.2.2.4 Podle používaných měrných jednotek /jednotek v nichž se vyjadřuje stav a vývoj kontrolova- ných charakteristik/	193
2.3 Činitelé účinnosti podnikové vnitřní kontroly	196
2.3.1 Vymezení a klasifikace činitelů působících na účinnost podnikové vnitřní kontroly	196
2.3.2 Vnější činitelé účinnosti podnikové vnitřní kontroly .	197
2.3.2.1 Propracovanost organizační struktury podniku .	197
2.3.2.2 Úroveň normativní základny podniku	199
2.3.2.3 Úroveň podnikového plánovacího systému	200
2.3.2.4 Rozhodovací procesy a rozhodování a jejich vliv na účinnost podnikové vnitřní kontroly. .	201
2.3.2.5 Motivační systémy a jejich vliv na účinnost podnikové vnitřní kontroly	201
2.3.2.6 Podnikový informační systém a jeho vliv na účinnost vnitřní kontroly	202
2.3.3 Vnitřní faktory účinnosti podnikové vnitřní kontroly .	203
2.3.3.1 Organizační uspořádání kontrolní činnosti. . .	203
2.3.3.2 Metody, techniky a formy kontroly používané subjekty kontroly	203
3. POSTAVENÍ ÚTVARU INFORMAČNÍ SOUSTAVY V PODNIKOVÉM KONTROLNÍM SYSTÉMU	205
3.1 Začlenění útvaru informační soustavy v podnikové organi- zaci	205
3.2 Základní úkoly útvaru informační soustavy	207
3.3 Kontrola majetku podniku jako socialistického vlastnictví a její základní stránky	208
3.4 Základní opatření /prostředky a pravidla/ pro zajištění ochrany majetku	210
3.5 Vztahy útvaru informační soustavy k některým liniovým i štábním útvarům v podniku	213
3.5.1 Obecné vymezení problému	213
3.5.2 Vztah útvaru informační soustavy k ostatním podnikovým útvarům v nichž se zajišťuje sběr informací	213
3.5.3 Vztah útvaru informační soustavy k útvarům organizace a technika řízení /popř. k výpočetnímu centru/	215
3.5.4 Vztah útvaru informační soustavy k útvaru kontrolnímu.	216
4. KONTROLNÍ FUNKCE ÚČETNICTVÍ	218
4.1 Základní funkce účetnictví	218
4.2 Kontrolní funkce účetnictví	219

	strana
2.2.1 Základní přístupy ke strukturování podniku	186
2.2.2 Struktura podnikové vnitřní kontroly	187
2.2.2.1 Podle předmětu kontroly	187
2.2.2.2 Podle subjektů vykonávajících kontrolu	189
2.2.2.3 Podle používaných metod /způsobů/ řízení	190
2.2.2.4 Podle používaných měrných jednotek /jednotek v nichž se vyjadřuje stav a vývoj kontrolova- ných charakteristik/	193
2.3 Činitelé účinnosti podnikové vnitřní kontroly	196
2.3.1 Vymezení a klasifikace činitelů působících na účinnost podnikové vnitřní kontroly	196
2.3.2 Vnější činitelé účinnosti podnikové vnitřní kontroly .	197
2.3.2.1 Propracovanost organizační struktury podniku .	197
2.3.2.2 Úroveň normativní základny podniku	199
2.3.2.3 Úroveň podnikového plánovacího systému	200
2.3.2.4 Rozhodovací procesy a rozhodování a jejich vliv na účinnost podnikové vnitřní kontroly	201
2.3.2.5 Motivační systémy a jejich vliv na účinnost podnikové vnitřní kontroly	201
2.3.2.6 Podnikový informační systém a jeho vliv na účinnost vnitřní kontroly	202
2.3.3 Vnitřní faktory účinnosti podnikové vnitřní kontroly .	203
2.3.3.1 Organizační uspořádání kontrolní činnosti . .	203
2.3.3.2 Metody, techniky a formy kontroly používané subjekty kontroly	203
3. POSTAVENÍ ÚTVARU INFORMAČNÍ SOUSTAVY V PODNIKOVÉM KONTROLNÍM SYSTÉMU	205
3.1 Začlenění útvaru informační soustavy v podnikové organi- zaci	205
3.2 Základní úkoly útvaru informační soustavy	207
3.3 Kontrola majetku podniku jako socialistického vlastnictví a její základní stránky	208
3.4 Základní opatření /prostředky a pravidla/ pro zajištění ochrany majetku	210
3.5 Vztahy útvaru informační soustavy k některým liniovým i štábním útvarům v podniku	213
3.5.1 Obecné vymezení problému	213
3.5.2 Vztah útvaru informační soustavy k ostatním podnikovým útvarům v nichž se zajišťuje sběr informací	213
3.5.3 Vztah útvaru informační soustavy k útvarům organizace a technika řízení /popř. k výpočetnímu centru/	215
3.5.4 Vztah útvaru informační soustavy k útvaru kontrolnímu.	216
4. KONTROLNÍ FUNKCE ÚČETNICTVÍ	218
4.1 Základní funkce účetnictví	218
4.2 Kontrolní funkce účetnictví	219

strana

4.3 Účetnictví jako nástroj dynamické kontroly	220
4.4 Účetnictví jako nástroj vnitřní kontroly	227